

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. — Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserte) uredništvo in upravnštvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnštvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpsolati.

Štev. 13.

V Ptuj v nedeljo dne 25. junija 1905.

VI. letnik.

Domžale — pravica naj velja.

Dne 1. junija praznovalo je pevsko društvo „Andrej Hofer“ v Domžalah slavnost razvitja društvene zastave. Pri tej priliki pokazali so se pervaki v pravi luči. fej!

O dogodkih v Domžalah nismo hoteli poročati, mislili smo, da bo vse na skoraj utihnilo in da je cela stvar bila samo omejene posebnosti. Nismo hoteli ne tako in ne tako poročati, stvar pa se je razširila po vseh časnikih in zato mislimo tudi mi, da nam je dovoljeno priobčiti nekaj vrstic, in sicer resničnih, o Domžalah.

„Kri je tekla vsled nemškega iznivanja“ je moto vseh prvaških listov, ki na dolgo in široko tarnajo, — da je c. kr. orožništvo postavno postopalo. Kdo pa je kriv, da je kri tekla, bo vsak bralec kmalu sprevidel. Objektivno hočemo na kratko cel dogodek omeniti, hočemo se ravnati po uradnem listu. Pervaki sicer kričijo „uradni list resnično ne pripoveduje dogodka.“ Na eni strani vedno trdijo, kako podvrženi so vladi in cesarski hiši, na drugi strani pa proti vladi delajo s tem, da ne verjamejo, kaj jim ta in njeni uslužbenci, posebno če niso iste narodnosti, po njihovi volji ne storijo; cesarski hiši pa so sovražni, ker vedno velikega, močnega (?) strica želijo, da bi jih ta pod svoje — kravo, sužno krilo vzel. Naj vas ima pervaki in naj nam spoznanje pride — omiko imamo od Nemcev in njim moramo biti hvaležni. Domžalsko občinstvo pa ima še nekaj družega od Nemcev — ima poboljšanje gmotnega stanja. Prej siromaki — zdaj imajoendar zaslužek in ta mora dober biti, kajti prevratnost pustila jih je pozabiti hvaležnost.

Poglejmo si pa dogodek, kako se je resnično dogodil: Pevsko društvo „Andrej Hofer“ nemških Tirolcev v Domžalah praznovalo je razvitje zastave. Javno niso slavnosti priredili, ampak na privatnem vrtu, da ja ne bi vznemirili znanih prvašik sršenov. Pa glej! Vsa množica domžalska začela je demonstrirati, prišli so z godbo pred vrt, kjer je bila veselica, ter začeli kamenje metati med zbrane nemške goste. 3 mali otroki so poškodovani in misliti moramo, kak strah so imele gospe za svoje otroke in za se pred takšno divjo druhaljo. Vso prizadevanje orožnikov ni prej pomagalo, da bi ljudstvo mirovalo, predno niso trikrat ustrelili. Eden kričačev in hujskačev bil je zaslužen zadet z bajonetom v stegno. Kako divjo in surovo je postopala prvaška druhal je razvidno iz tega, da se je morala vojaška godba umakniti pred kamenjem in morali priti orožniki iz Ljubljane domžalskim na pomoč. Kdo je tukaj kriv? Domžalskih Slovencev niti ne moremo toliko kriviti, krivi so hujskači, agitatorji iz Kamnika in Ljubljane. „Inteligentni“ listi so ljudstvo že dolgo pred slovnostjo ščuvali, naj surovo postopajo proti — dobrotnikom. „Slovenski Narod“ ki hoče Slovincem omiko, je v prvi vrsti ščuval na tak način, da smemo reči, „Narod je list za „pretepače“ ne pa za inteligenco. Če inteligenca tako zgle-da, kakor njih list, dovolj žalostno. To postopanje hujskačev razsrdilo je celo škofa Jegliča, ki je prišel birmat v Domžale. Milostivemu škofu je bila pravica več nego prvaštvo, sprevidel je, da tako početje ni bilo pravilno. Ko je bil v Domžalah naznanjen škofov prihod, je nameraval ga tovarnar Ladstätters slavnostno oblečeno mladino sprejeti, a je to moral opustiti, ker so slovenski, naščuvani otroci grozili, da bodo na-

padli in pretepli otroke nemških prebivalcev. Nemški šolarji so pričakali škofa v šoli, kjer ga je sprejel tovarnar Ladstätter in mu pojasnil vzroke, zakaj ni bilo slovesnega sprejema kakor druga leta. V pridigi, ki jo je imel potem milostivi škof v Mengšu pri Domžalah je na odločen način izrazil svojo nevoljo nad izgredi slovenskega prebivalstva. Vernike je opominjal, da se imajo strogo katoliškim Tirolcem zahvaliti za vse kar imajo. Slava milostivemu škofu, slava pravicoljubu! Ni se zmenil, ali bo njegova pridiga prvakom všeč ali ne, pravica mu je bila vodilo, mir je pridigoval, Kristusov mir.

Prvaki trdijo, Nemci so izzivali. Mi mislimo, da to nikako izzivanje ni, če se vrši kaka slavnost v domačem vrtu, ne pa v javnosti. Če je to izzivanje je tudi zborovanje Slovencev v Gradcu izzivanje. To eno pa rečemo, kaj je večje izzivanje, če pridejo Čehi od daleč hujskat, ali če prebivalci med seboj slovesnost na tihem objajo! Čehi so v Celju izzivali, hoteli so na Dunaju, „murski sokol“ hotel je v Ormožu.

Namesto da bi Nemce podpirali pri slavnosti ali jih najmanj ne bi motili, delajo take škandale! Sramota. Daleč čez meje naše domovine dospel je glas o tem „junaštvu“ v Domžalah, od vseh krajev doni kot odmev „fej vas bodi nehvaležneši, fej vas bodi suroveži.“ Da fej vas bodi nehvaležneši. Prav reče milostivi škof Jeglič, da ima Domžale vse kar ima zahvaliti Tirolcem. Ko nebi prišli Tirolci, prebivalstvo v Domžalah bilo bi siromašno kot nekdanj. Od Nemcev ima vsak grizlejš kruha. Nehvaležnost pa je že od nekdanj prva čednost prvakov. Ni se čuditi, če mislijo po tacih dogodkih nemški tovarnarji si iz domačije nemške delavce pripeljati. To je zbadlo „Naroda“ boji so, da se kaj tacega nebi zgodilo. Saj se lahko zgodi, da vsi, kateri bodo brez zaslužka,

pridejo trkat na „Narodova“ vrata kričeč: „Ti si ščuval in hujskal, ti si nam vzel dober zaslužek, zdržuj nas zdaj.“ Tega se boječ, hujska prebivalstvo naj z pestjo prežene Tirolce, če jim hočejo delo vzeti. Res lepo! „Lepa inteliganca.“ Nemce delajo naj na vsak način nadlegujejo, naj jim celo poln ljenju strežejo — zato pa jim naj dobro plačajo. Neverjetno!

„Slovenski Narod“ in pristaši smrdijo tudi kot ovaduhi. Te podedovane čednosti pervaki se morejo znebiti. „Stara navada, železna srajca.“ Pruska slavnost je to baje bilo, pozabijo pa, da noben na ni pokazal v taki meri ljubezen do domovine in sarja, nego ravno Tirolci. Uradnikom predbaciva so se udeležili pruske slavnosti. Res smešno ali rečeno „grozno neumno.“ Nemški uradnik skoraj ne bi smel nemški govoriti. Prusko misli, če nem govori“ je pametno mišljenje inteligentnih prvakov. Predno so gospodovali pervaki, ni bilo slišati kaj cega. Od kar pa ti zapeljivci naroda kričijo „S k svojim“ godijo se take žalostne razmere, in ni čuditi, če se med prostim ljudstvom prigodi toliko umorov. Prvaki jih ščuvalo in pridigujejo „Udari ga, ubij ga.“

Kedaj naj kosimo na travnikih?

Ker je živinoreja za kmetovalca zelo velike koristi, mora isti obrniti vso svojo pozornost in se na pridelovanje krmil ter mora storiti vse korake, da ne dobi samo dosti, ampak tudi dobra klajila živino. Pri dobavi krme s travnikov je treba tudi v prvi vrsti gledati na njeno posebno dobro kakovost, kajti od kvalitete krmil zavisijo uspehi klajenja.

Hitro ozdravljenje bolnikov.

Spisal Lesnik.

Bil je enkrat prebrisan dijak, vse je imel, veselje do življenja, zdravje, zadovoljnost, samo denarja mu je zmiraj manjkalo. Prišle so počitnice in naš študent podal se je na rajžo, spet je vse imel, samo denarja ne.

Eno večer potrkala na samostanska vrata in prosi za prenočišče. Ko se z prelatom pogovarja, zve, da je v samostanu nad 30 siromašnih bolnikov, ki samostanu mnogo izdatkov za zdravnika, zdravila itd. povzročujejo. „Razun Boga sem jaz najboljši zdravnik“, reče dijak, „in za dve peščici srebrnjakov ozdravim Vam tekom 3 dneh vseh 30 bolnikov in prosti boste vse nadloge.“ Prelat obljubi mu, če to stori 100 bliščečih srebrnjakov. Dijak mu poda roko in pogodba je bila sklenjena. Vesel vlegel se je to noč dijak v posteljo, spati vendar ni mogel; vedno so mu pred očmi blisketali srebrnjaki. Drugo jutro poda se spet k prelatu in mu reče, naj ga pelje k bolnikom. V treh dneh bodo vsi rekli, da so čvrsti in zdravi. Ko prelat odide, reče dijak bol-

nikom: „Jaz sem najimenitnejši zdravnik in z mojim zdravilom vas vse ozdravim v 3 dneh. Za to zdravilo potrebujem pa človeško kri in srce; to bom vzel od tega, kateri je od vas najbolj bolan. V dveh dneh pridem vprašat, kateri je najbolj bolan, ta bo postal moral romati v drugo deželo.“ Nato odide. Služabniki obleti vse bolnike, vsak si misli, moj Bog če da vsi rečejo, da so že precej zdravi, jaz pa, da sem bolan, sem fuč. Hromi so poskušali hoditi, kar so pred kratkim stekali in jecjali, začeli so živeti samo da jih nebi kdo drug držal za zelo bolne. Medtem, sikateri, ki je bil samo malo bolan, mislil si je, da rebiti je moj sosed še manj bolan, tretji spet misli, in nazadnje bom jaz zaznamovan kot „najbolj bolan.“ Boljše je, da rečeš, ti si že zdrav.

Ko dva dneva mineta, gre z prelatom k bolnikom. Od daleč so že bolniki veseli vpili: „Nebo je nas usmilo, vsi do zadnjega smo zdravi.“ Dijak reče, da ga hočejo goljufati, a ti zagotavljajo, da so čvrsti in zdravi, kakor riba v vodi. „Če je tako, pojdite vsi v miru domov in spomnite se na mene kot na največjega dobrotnika, kateri vas je v tako kratkem času popolnoma ozdravil.“ Prelat se